

Regeling starters- en ontwikkelbeurzen literair vertalers Nederlands Letterenfonds

Het bestuur van de Stichting Nederlands Letterenfonds,
gelet op de Algemene wet bestuursrecht,
gelet op artikel 10, vierde lid, van de Wet op het specifiek cultuurbeleid,
gelet op het Algemeen reglement Nederlands Letterenfonds,
besluit:

Artikel 1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

bestuur: het bestuur van het Letterenfonds;

het Letterenfonds: Stichting Nederlands Letterenfonds;

uitgeverij: een rechtspersoon die op continue basis bedrijfsactiviteiten ontplooit ten behoeve van de uitgave van literaire werken;

modelcontract: een overeenkomst tussen vertaler en uitgeverij betreffende de exploitatierechten op de publicatie waarin minimaal de bepalingen over het royalty-percentage en de licentie zijn overeengekomen, zoals geregeld in het Modelcontract LUG/Auteursbond voor de uitgave van een vertaling van een literair werk;

literair vertaaldebuut: de eerste literaire vertaling van de aanvrager met een omvang van ten minste 25.000 woorden dan wel de eerste twee literaire vertalingen van de aanvrager met samen een omvang van ten minste 25.000 woorden;

vertaling: een literaire vertaling in (elektronische) boekvorm van een literair werk in de Nederlandse of Friese taal;

belastbaar verzamelinkomen: het bedrag, zoals gedefinieerd in artikel 2.18 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en zoals definitief vastgesteld door de inspecteur van de belastingdienst in de definitieve aanslag inkomstenbelasting;

hij: onder hij wordt tevens verstaan iedere andere genderaanduiding die door de betreffende persoon als geëigend wordt ervaren.

Artikel 2. Toepasselijkheid

Deze regeling is van toepassing op aanvragen voor een starters- of ontwikkelbeurs die bij het bestuur worden ingediend en door het bestuur worden verstrekt.

1. De startersbeurs is een aanvulling op het vertaalhonorarium voor een literair vertaaldebuut.
2. De ontwikkelbeurs is een tegemoetkoming in de kosten van scholing, coaching, begeleiding of een tegemoetkoming in of vergoeding van de reis- en verblijfkosten gemaakt voor scholingsdoeleinden in binnen- of buitenland of een tegemoetkoming voor het samenstellen van een dossier voor een uitgeverij bestaande uit een fragmentvertaling en een leesrapport.

Artikel 3. Vereisten aanvrager

De aanvrager van een startersbeurs voldoet aan het vereiste als hierna omschreven in het eerste lid. De aanvrager van een ontwikkelbeurs voldoet aan het vereiste als hierna omschreven in het tweede, derde of vierde lid.

1. De aanvrager heeft na 1 januari 2023 een modelcontract met een uitgeverij afgesloten voor een literair vertaaldebuut.
2. De aanvrager heeft in de periode voorafgaand aan het moment van aanvraag een projectsubsidie ontvangen in het kader van de *Regeling projectsubsidies voor literaire vertalingen* of de *Regeling projectwerkbeurzen literair vertalers*.
3. De aanvrager heeft na 2010 één van de volgende vertaalopleidingen succesvol afgerond:
 - a. master Literair vertalen aan Universiteit Utrecht of de KU Leuven,
 - b. Vertalersvakschool te Amsterdam,
 - c. master Translation met specialisatie literair vertalen Universiteit Leiden
 - d. master Vertalen (Taalwetenschappen) aan de Universiteit van Amsterdam,
 - e. master Vertalen in Europa aan de Rijksuniversiteit Groningen; of

- f. hij heeft een begeleidingstraject van het Expertisecentrum Literair Vertalen (ontwikkelingstraject, mentoraat) afgerond; of
- g. hij heeft voor een taal waar geen meerjarige vertaalopleiding voor wordt aangeboden een cursus literair vertalen bij het Expertisecentrum Literair Vertalen of de Vertalersvakschool gevolgd.

Bovendien heeft de aanvrager hiervoor onder a t/m g aantoonbaar stappen gezet in het kader van het opbouwen van een loopbaan als literair vertaler.

4. De aanvrager heeft één of meer vertaling(en) in een door het Nederlands Letterenfonds gesubsidieerd literair tijdschrift gepubliceerd of een begeleidingstraject doorlopen bij een literair festival dat een meerjarige subsidie heeft ontvangen van het Nederlands Letterenfonds.

Artikel 4. Algemene vereisten en weigeringsgronden starters- en ontwikkelbeurs

1. De beurs wordt uitsluitend aangevraagd met gebruikmaking van het daarvoor vastgestelde digitale aanvraagformulier.
2. Aanvragen kunnen, na een afwijzend besluit op grond van de toets aan de beoordelingscriteria, als genoemd in artikel 7, niet opnieuw worden ingediend.
3. De beurs kan niet worden aangevraagd door vertalers met in het jaar van de aanvraag een belastbaar verzamelinkomen dat naar verwachting hoger is dan een door het Letterenfonds vastgestelde inkomensgrens. De hoogte van deze inkomensgrens wordt bekendgemaakt op de website van het Letterenfonds.
4. Ter uitvoering van artikel 2 van het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie hebben het Letterenfonds en Literatuur Vlaanderen een samenwerkingsverband. Uit oogpunt van doelmatigheid kan een aanvraag uitsluitend bij ofwel het Letterenfonds ofwel Literatuur Vlaanderen worden ingediend. In Vlaanderen woonachtige vertalers worden geacht zoveel als mogelijk gebruik te maken van regelingen van Literatuur Vlaanderen. Gegevens over bij de fondsen ingediende aanvragen worden uitgewisseld.
5. Uitgaven in eigen beheer gelden niet als literaire vertaling of literair vertaaldebuut.

Artikel 5. Bijzondere vereisten en weigeringsgronden startersbeurs

1. Een startersbeurs kan eenmalig worden aangevraagd (voor het literair vertaaldebuut).
2. Een aanvraag voor een startersbeurs moet uiterlijk een maand na ondertekening van het vertaalcontract worden ingediend.
3. Voor aanvragers hiervoor onder 3.1 die ook voldoen aan 3.3 of 3.4 geldt dat zij naast een startersbeurs ook een ontwikkelbeurs kunnen aanvragen.

Artikel 6. Bijzondere vereisten en weigeringsgronden ontwikkelbeurs

1. Er kan maximaal één keer per jaar één ontwikkelbeurs worden aangevraagd.
2. Een volgende ontwikkelbeurs kan pas worden aangevraagd door een vertaler als genoemd in artikel 3 wanneer er een positief besluit is genomen over een (volgende) aanvraag in het kader van de *Regeling projectsubsidies voor literaire vertalingen* en indien het vorige met een ontwikkelbeurs gesubsidieerde ontwikkelplan is uitgevoerd.
3. Er kan geen aanvraag voor een ontwikkelbeurs worden ingediend voor een project dat al geheel of gedeeltelijk direct of indirect wordt gefinancierd door Literatuur Vlaanderen of het Expertisecentrum Literair Vertalen.

Artikel 7. Beoordelingscriteria

De aanvraag wordt uitsluitend toegekend indien:

- a. in het geval van een startersbeurs: het modelcontract voldoet aan alle voorwaarden en het oordeel over de motivering positief is;
- b. of, in het geval van een ontwikkelbeurs: het oordeel over de kwaliteit van het ontwikkelplan en de realiteitszin van de begroting positief is;
- c. een eventueel eerder verleende ontwikkelbeurs is besteed in overeenstemming met de verplichtingen die aan de ontwikkelbeurs waren verbonden.

Artikel 8. Hoogte van de subsidie

1. De startersbeurs bestaat uit een verdubbeling van het volgens het modelcontract door de uitgever betaalde honorarium tot een maximumbedrag van € 5.000 per aanvrager.
2. De ontwikkelbeurs bedraagt maximaal € 2.500. De begroting dient sluitend te zijn.

Artikel 9. Aanvraagperiode, verdelingssysteem en subsidieplafond

1. Het bestuur behandelt de aanvragen op volgorde van binnenkomst in de periode 1 februari tot 1 december.
2. Als datum van ontvangst geldt de datum waarop het Letterenfonds een volledige aanvraag heeft ontvangen.
3. Het subsidieplafond bedraagt € 200.000 per kalenderjaar.
 - a. Voor de ontwikkelbeurzen geldt een subsidieplafond van € 150.000.
 - b. Voor de startersbeurzen geldt een subsidieplafond van € 50.000.
4. Eventuele wijzigingen van deze plafonds worden bekendgemaakt op de website van het Letterenfonds.

Artikel 10. Verplichtingen subsidieontvanger

1. De subsidie wordt door de subsidieontvanger besteed aan de uitvoering van het in de aanvraag omschreven plan.
2. De subsidieontvanger doet onverwijld mededeling aan het Letterenfonds van ingrijpende wijzigingen in het bij de aanvraag overgelegde plan.
3. De subsidieontvanger dient het plan als genoemd in de aanvraag te hebben voltooid binnen een jaar na de datum van het subsidiebesluit.
4. Indien de subsidieontvanger het plan of het literair vertaaldebuut niet kan voltooien of niet binnen een jaar, maakt hij de redenen hiervoor onverwijld kenbaar aan het bestuur.
5. Bij een (volgende) aanvraag in het kader van de *regeling Projectsubsidies voor literaire vertalingen* licht de subsidieontvanger toe of en zo ja, op welke wijze de ontvangen ontwikkelbeurs heeft bijgedragen aan de eigen ontwikkeling.

Artikel 11. Subsidieverlening en -vaststelling

1. Bij het verlenen van de subsidie geeft het bestuur direct een beschikking tot subsidievaststelling.
2. In de beschikking wordt de wijze van betaling van de subsidie bepaald.

Artikel 12. Intrekkings- en wijzigingsgronden subsidievaststelling

1. Het bestuur kan de subsidievaststelling intrekken of wijzigen als de aanvrager niet heeft voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
2. Als het bestuur constateert dat substantiële wijzigingen zijn opgetreden ten opzichte van de bij de aanvraag verstrekte gegevens, kan het bestuur de subsidievaststelling intrekken of wijzigen.
3. Het bestuur is bevoegd de subsidievaststelling te wijzigen dan wel in te trekken wanneer de termijn, bedoeld in artikel 10, derde lid, is overschreden en de aanvrager naar het oordeel van het bestuur hiervoor geen gegronde redenen heeft kunnen aanvoeren.
4. Het bestuur is bevoegd de subsidievaststelling te wijzigen dan wel in te trekken op grond van het overlijden van de aanvrager.
5. De intrekking of wijziging werkt terug tot en met het tijdstip waarop de subsidie is vastgesteld, tenzij bij de intrekking of wijziging anders is bepaald.
6. Het bedrag waarmee de subsidie eventueel wordt verlaagd, wordt verrekend met eventueel nog te betalen gedeelten van de subsidie of teruggevorderd.

Artikel 13. Hardheidsclausule

Het bestuur kan, gelet op het belang dat deze regeling beoogt te beschermen, een artikel buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover strikte toepassing leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 14. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 februari 2023.

Artikel 15. Slot en overgangsbepalingen

1. In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het bestuur.
2. Naast en in aanvulling op deze regeling is het Algemeen reglement Nederlands Letterenfonds van toepassing.
3. In afwijking van artikel 3.1 kunnen vertalers die hun vertaalcontract in 2022 hebben ondertekend en voor wie de daarin genoemde datum voor het inleveren van de volledige kopij op het moment van het indienen van de aanvraag nog niet is verstreken, ook een startersbeurs aanvragen.
4. Deze regeling is vastgesteld op 22 december 2022 door het op die datum vigerende bestuur van de Stichting Nederlands Letterenfonds.
5. De Regeling ontwikkelbeurs literair vertalers Nederlands Letterenfonds komt per 1 januari 2023 te vervallen. Op aanvragen ingediend voor 1 januari 2023 blijven de bepalingen van die regeling van toepassing.
6. Deze regeling wordt aangehaald als Regeling starters- en ontwikkelbeurzen literair vertalers Nederlands Letterenfonds.

Deze regeling wordt bekendgemaakt door kennisgeving ervan in de Staatscourant en op de website van het Letterenfonds (www.letterenfonds.nl).

*Het bestuur van het Nederlands Letterenfonds,
T.R.F.M. Perez,
directeur-bestuurder*

TOELICHTING

Algemene toelichting

Het werk van literair vertalers wordt doorgaans niet ruim gehonoreerd en een deel van hun werk zelfs helemaal niet. Vaak is er geen financiële ruimte om bijvoorbeeld cursussen te volgen of op andere manieren nieuwe vaardigheden te ontwikkelen of kennis te vergaren.

Daarnaast kennen vertalers als geen ander de literatuur in de taal waaruit ze vertalen. Niet zelden fungeren vertalers als ambassadeurs voor de literatuur uit 'hun' taalgebied en leveren ze een belangrijke bijdrage aan de veelzijdigheid van het literair aanbod in Nederland. Om die kennis te verwerven moeten vertalers echter tijd kunnen inruimen om te lezen, onderzoeken, en bijvoorbeeld leesrapporten te schrijven voor uitgevers om die te interesseren.

Tot slot kost het beginnend vertalers dikwijls behoorlijk wat tijd om een plek in het literaire veld te veroveren, en lijkt de stap naar een eerste of tweede contract dat voldoet aan de standaard van het *Modelcontract voor de uitgave van een vertaling van een literair werk* groot.

Om al deze redenen is de ontwikkelbeurs voor literair vertalers in het leven geroepen. Deze ontwikkelbeurs heeft als doel om literair vertalers in staat te stellen zich professioneel te blijven ontwikkelen, hen te versterken in hun ambassadeursrol, en om beginnende literair vertalers te stimuleren hun vak te blijven uitoefenen.

Recent waren er steeds meer signalen dat het voor beginnend vertalers vaak te moeilijk is om voldoende tijd te reserveren voor hun eerste literaire vertaling, ook omdat zij aan het begin staan van hun loopbaan en niet over financiële reserves beschikken om die investering te kunnen doen. De *Regeling ontwikkelbeurs literair vertalers* voorzagt weliswaar in (meer) mogelijkheden tot ontwikkeling voor zowel beginnend als ervaren vertalers, maar bood geen oplossing voor dit hiaat. Daarom is de regeling uitgebreid, met als resultaat de *Regeling starters- en ontwikkelbeurs literair vertalers* die de eerdere *Regeling ontwikkelbeurs literaire vertalers* vervangt.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 (definities)

Een **uitgeverij** is een rechtspersoon die op continue basis bedrijfsactiviteiten ontplooit met onder meer als doel de uitgave van literaire werken. Dit houdt in de context van deze regeling verder in dat hij over een onafhankelijke, ter zake kundige redactie beschikt die de vertaler begeleidt bij de totstandkoming van de vertaling, zijn uitgaven op regelmatige basis aanbiedt aan de boekhandel en papieren uitgaven via de reguliere boekhandel verspreidt, zijn publicaties van een ISBN voorziet, de gebruikelijke leveringsvoorwaarden hanteert en ten minste één keer per jaar een fondslijst maakt. Daarnaast maakt hij – indien hij literaire vertaalopdrachten verstrekt – gebruik van het *Modelcontract voor de uitgave van een literair werk*.

Een **vertaling** is zelfstandig of door maximaal twee vertalers gemaakt.

Artikel 2 (toepasselijkheid)

De startersbeurs is een aanvulling op het vertaalhonorarium voor een literair vertaaldebuut, met als doel dat de aanvrager voldoende tijd kan vrijmaken en zo een kwalitatief betere vertaling kan afleveren.

De ontwikkelbeurs is bestemd voor gehele of gedeeltelijke vergoeding van in redelijkheid te maken (on)kosten voor uitvoering van het ontwikkelplan. In het ontwikkelplan beschrijft de vertaler welk(e) ontwikkeldoel(en) hij wil bereiken en hoe, en wanneer hij dit wil doen. De ontwikkeldoelen kunnen zowel verband houden met het vergaren van kennis of het ontwikkelen van vaardigheden ten behoeve van het literaire vertaalproject waaraan de vertaler werkt, bijvoorbeeld in de vorm van een studiereis, of de ontwikkeling van algemene professionele vaardigheden of kennis gerelateerd aan het vertalerschap. Te denken valt bijvoorbeeld aan onderhandelingstechnieken, spreken in het openbaar, gebruik van sociale media, kennis van de belastingwetgeving, coachingstrajecten, seminars, cursussen, etc. De vertaler kan ook een op maat toegesneden bedrag vragen voor een specifieke cursus of op andere wijze motiveren waarvoor hij een bepaald bedrag nodig heeft om het ontwikkelplan uit te voeren. Een fragmentvertaling dient circa 5000 woorden te tellen. In het ontwikkelplan beargumenteert de vertaler de literaire kwaliteit van de gekozen brontekst.

Artikel 3 (vereisten aanvrager)

Ad lid 3. Bij de stappen die een vertaler aantoonbaar moet hebben gezet, wordt gedacht aan de vertaler die één of meer vertaling(en) heeft gepubliceerd in boekvorm, in een cultureel-literair

tijdschrift of in een verzamelbundel. Ook kan het gaan om een vertaling van een strip of van non-fictiewerk of van een niet in boekvorm gepubliceerde vertaling van theaterteksten opgevoerd door een professioneel theatergezelschap of bijvoorbeeld van een libretto voor een opera.

Vertalingen van de volgende non-fictiewerken worden niet gezien als stappen voor het opbouwen van een loopbaan als literair vertaler:

- de vertaling van academisch en wetenschappelijk werk, studie- en leerboeken enzovoort die niet voor een algemeen publiek geschreven zijn;
- de vertaling van kunst- en fotoboeken waarbij het tekstgedeelte zo sterk ondergeschikt is aan het beeldgedeelte dat het verwaarloosbaar wordt;
- de vertaling van boeken met een praktische of therapeutische insteek, zoals 'how to'-boeken, zelfhulpboeken, kookboeken, hobbyboeken, reisgidsen enz.

Artikel 4 (algemene vereisten en weigeringsgronden)

Ad lid 3. Het belastbare verzamelinkomen van de aanvrager kan achteraf steekproefsgewijs worden gecontroleerd met het oog op de inkomensgrens.

Artikel 6 (bijzondere vereisten en weigeringsgronden ontwikkelbeurs)

Ad lid 3. Onder gehele of gedeeltelijke directe of indirecte financiering door Literatuur Vlaanderen of het Expertisecentrum Literair Vertalen wordt bijvoorbeeld verstaan: ontwikkelingstrajecten, mentora-ten, stimuleringsubsidies voor beginnende vertalers, talentontwikkelingsbeurzen, fragmentvertalings-subsidies.

Artikel 7 (beoordelingscriteria)

- a. In geval van een aanvraag voor startersbeurs wordt allereerst vastgesteld of het modelcontract aan alle voorwaarden voldoet. Daarnaast wordt getoetst of de motivering van de vertaler blijk geeft van vertaalambities en van inzicht in de stijl en mogelijke vertaalproblemen in het te vertalen boek.
- b. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt getoetst of de ontwikkeldoelen en het ontwikkelplan overtuigend en realistisch zijn. In geval van een aanvraag voor een fragmentvertaling wordt naast de kwaliteit van het ontwikkelplan ook de literaire kwaliteit van de voorgestelde brontekst getoetst aan de hand van de motivering van de aanvrager.

Artikel 10 (verplichtingen subsidieontvanger)

In de aanvraag voor een (volgende) subsidie in het kader van de *Regeling projectsubsidies voor literaire vertalingen* dient de ontvanger van een ontwikkelbeurs te reflecteren op de besteding van de ontwikkelbeurs en op de vraag of de door hem gestelde ontwikkeldoelen zijn bereikt.